

Innst. 191 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Dokument 8:23 S (2011–2012)

Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Christian Tybring-Gjedde og Terje Halleland om frihet til å bestemme skattemessig bopel ut fra faktiske forhold

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet ble følgende forslag fremmet 11. november 2011:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag for Stortinget om regelendringer i skatteregulverket som medfører at ektefeller som faktisk bor på to ulike steder, får reell mulighet til å få godkjent skattemessig bopel i to ulike kommuner.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse og begrunnelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunvor Eldegard, Irene Johansen, Gerd Janne Kristoffersen, lederen Torgeir Micaelsen, Knut Storberget, Dag Ole Teigen og Laila Thorsen, fra Fremskrittspartiet, Jørund Rytman, Ketil Solvik-Olsen, Kenneth Svendsen og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Arve Kambe, Jan Tore Sanner og Eli Skoland, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Egeland, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen, fra Kris-

telig Folkeparti, Hans Olav Syversen, og fra Venstre, Borghild Tenden, viser til at finansministeren har uttalt seg om forslaget i brev av 9. desember 2011 til finanskomiteen. Brevet følger som vedlegg til denne innstillingen.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, viser til at det innenfor dagens regelverk er mulig for ektefeller som bor på to ulike steder å ha skattemessig bopel på hvert sitt sted. Hvorvidt det er grunnlag for å anse ektefeller som skattemessig bosatt i felles hjem eller hver for seg, beror på en helhetsvurdering som foretas av ligningsmyndighetene. For å unngå usikkerhet om reelle boforhold, og uheldige tilpasninger, mener flertallet at avgjørelsen om hvor en person med flere boliger skal anses som skattemessig bosatt, bør bygge på objektivt prøvbare kriterier. Flertallet mener det ut fra dette ikke er behov for å endre regelverket og støtter således ikke representantforslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre registrerer at det gjennom mediene har fremkommet eksempler som kan virke urimelige. Disse knytter seg til ektepar som av helsemessige eller sosiale grunner har ulike bosted. Disse medlemmer mener derfor at departementet bør gå igjennom praktiseringen av regelverket for å sikre at dette ikke praktiseres på en urimelig måte.

Disse medlemmer foreslår at forslaget vedlegges protokollen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg flertallets merknad der de påpeker at lovverket allerede åpner for at skatte-

myndighetene kan fastsette ulik bopel for personer som er gift. Dette fremstår som en underlig argumentasjon når problemet nettopp er at skattemyndighetene ikke benytter seg av denne fleksibiliteten. Det er denne problematikken representantforslaget tar opp. Det kan synes som om flertallet enten ikke har lest forslaget nøye nok, eller at de ikke bryr seg om problemstillingen.

Disse medlemmer merker seg også at komiteens medlemmer fra Høyre tar det utgangspunkt at gifte som ønsker å bo adskilt, primært gjør dette for å omgå regelverk. En slik holdning blir etter disse medlemmers syn å tillegge mennesker uedle motiver, samt skjære alle over én kam.

Disse medlemmer viser ellers til begrunnelsen i forslaget og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge frem forslag for Stortinget om regelendringer i skatteregelverket som medfører at ektefeller som faktisk bor på to ulike steder, får reell mulighet til å få godkjent skattemessig bopel i to ulike kommuner.»

Komiteens medlemmer fra Høyre håper at det fortsatt vil være slik at ektepar også som hovedregel velger å bo sammen, men merker seg at det kan være mange grunner til at noen vil eller må operere med adskilt bolig. Oppfylging av boplikt på landbrukseiendommer kan være en årsak, og disse medlemmer mener det da er bedre å fjerne boplikten enn å endre skatteloven. Disse medlemmer vil også over tid fjerne formuesskatten og dermed også fjerne dette som insentiv for å operere med adskilt bolig for de som disponerer flere boliger.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Forslag 1

Dokument 8:23 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Christian Tybring-Gjedde og Terje Halleland om frihet til å bestemme skattemessig bopel ut fra faktiske forhold – vedlegges protokollen.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen legge frem forslag for Stortinget om regelendringer i skatteregelverket som medfører at ektefeller som faktisk bor på to ulike steder, får reell mulighet til å få godkjent skattemessig bopel i to ulike kommuner.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre slikt

v e d t a k :

Dokument 8:23 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Christian Tybring-Gjedde og Terje Halleland om frihet til å bestemme skattemessig bopel ut fra faktiske forhold – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 16. februar 2012

Torgeir Micaelsen

leder

Irene Johansen

ordfører

Vedlegg**Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen,
datert 9. desember 2011****Dokument 8:23 S (2011-2012) Representantforslag fra Tybring-Gjedde og Halleland om frihet til å bestemme skattemessig bopel ut fra faktiske forhold**

Jeg viser til representantforslag Dokument 8:23 S (2011-2012) fra stortingsrepresentantene Christian Tybring-Gjedde og Terje Halleland om at Stortinget ber regjeringen legge fram forslag for Stortinget om at skattereglene endres slik at ektefeller som faktisk bor på to ulike steder, får reell mulighet til å få godkjent skattemessig bopel i to ulike kommuner. Forslaget er oversendt fra finanskomiteen til uttalelse.

Reglene om skattemessig bosted framgår av skatteloven § 3-1 med tilhørende forskriftsbestemmelser. Avgjørende for hvor en personlig skattyter skal anses som skattemessig bosatt, er hvor vedkommende må anses for å ha sitt hjem. Person som har felles hjem med ektefelle eller barn, skal etter loven anses for å ha sitt hjem der ektefelle eller barn er bosatt.

Ektefeller som ikke har felles hjem, skal i utgangspunktet anses bosatt hver for seg. Dette er nærmere omtalt i Lignings-ABC 2010/2011, på side 252 og 365. Skattemessig bosted hver for seg kan være tilfelle hvis den ene ektefellen har flyttet ut og bare sporadisk besøker det tidligere felles hjem. Dersom en av ektefellene er bosatt sammen med felles barn, anses også den andre ektefellen som bosatt der, med mindre vedkommende har så liten kontakt med familien sin at vedkommende ikke anses å leve sammen med den.

Når ektefellene ikke anses for å ha noe felles hjem, skal de normalt lignedes hver for seg, selv om ekteskapet består både formelt og reelt. Men ektefeller som har hver sin bolig, skal likevel lignedes sammen dersom den ene av dem har så lav inntekt at vedkommende må anses forsørget av den andre, eller dersom de har felles hjemmeboende barn.

Ved ligning hver for seg, vil ikke kostnadene ved den enes besøksreiser til den andre være fradragsberettiget som pendlerreise. Den enes gjeld og gjelds-

renter m.v. kan heller ikke fratrekkes i den annens formue og inntekt. Oftest vil det derfor være skattemessig ugunstig for ektefeller å bli lignet som bosatt hver for seg.

Hvorvidt det er grunnlag for å anse ektefeller som skattemessig bosatt i et felles hjem eller hver for seg, beror på en helhetsvurdering av forholdene i den enkelte sak. Denne helhetsvurderingen foretas av ligningsmyndighetene i forbindelse med ligningen av den enkelte skattyter.

Hvor man anses skattemessig bosatt, er av betydning først og fremst for skattestedet, dvs. for hvilken kommune man skal skatte til. Etter andre regelverk kan det ofte være mer avgjørende for rettigheter og plikter hvor man er *folkeregistrert* som bosatt. Skattereglene og folkeregisterreglene om bosted har noen fellestrekk, men også ulikheter. På spørsmålet om hvor ektefeller skal anses som bosatt, er de to reglesettene ganske parallelle., jf. forskrift av 8. november 2007 nr. 1268 om folkeregistrering § 5-3.

Både skattereglene og folkeregisterreglene om hvor man skal anses bosatt, kan ha stor betydning for den enkelte. Avhengig av hvilket faktum som legges til grunn, kan det være mulig å oppnå ulike rettigheter, for eksempel rett til pendlerfradrag, rett til sykehjemsplass eller oppfyllelse av boplikt på landbruks-eiendom.

Det er allerede slik at to ektefeller som faktisk bor på to ulike steder, kan anses for å ha skattemessig bopel på hvert sitt sted. Avgjørelsen om hvor en person med flere boliger skal anses som skattemessig bosatt, bør så langt mulig bygge på objektivt prøvbare kriterier og ikke avhenge av hva som vil være vedkommendes frie valg ut fra hensiktsmessighets-hensyn. Slik valg måtte i stor grad forventes påvirket av hva personen ønsker å oppnå gjennom valget. Det vil gi uheldige resultater og skape usikkerhet om reelle boforhold. Jeg anser det derfor ikke som ønskelig å overlate dette spørsmålet til skattyteren selv.

